

ERŐS VÁR

AMERIKAI MAGYAR EVANGÉLIKUSOK LAPJA

71. ÉVFOLYAM

2001. JÚNIUS

No. 3 (328), Vol. 71, June 2001 USPS 178-560

3. SZÁM

PÜNKÖSD A TANÚSKODÁS ÜNNEPE

Pünkösd ünnepe a Krisztusról szóló tanúskodás ünnepe. (Olvasd: *Apostolok cselekedetei 2: 1-13*).

Akkor is ünnep volt. Izrael a törvényadás ünnepét élte és ez egyúttal az aratási hálaadás ünnepe is volt. Emlékeztek az Úrral való szövetségre. Akkor a Sinai hegyen köd-

ben, felhőben, földrengésben, mennydörgésben jelent meg az Úr és ígérte, hogy velük megy a vándorúton oltalmával, hűségével, erejével. A két kőtábla, amit a szövetség ládájában magukkal vihettek tovább, ennek a jelenvaló oltalmazó Istennek volt a bizonyossága. Ehhez az ünnephez kapcsolódott az aratásért való hálaadás is. Az emberi munkát megáldó Isten hűségéért való hála. Jeruzsálemben a templomban és városszerte óriási tömeg éneke, imádsága, és természetesen zsi-bongása töltött meg minden zugot. Igazi bábeli nyelvezavar morajlott mindenfelé. Kelet szinte minden népe képviselve volt ott. Közöttük olyan pogányok is, akik szívük mélyén vágyódtak Izrael egy Istent valló hitére és szomjas szívvel keresték azt.

Az egyik házban egy másik kis közösség is együtt van- Csendesen imádkoznak. Várnak arra, amit a drága Mester ígért, amikor felemeltetett előttük a mennybe. Nekik is drága a sinai szövetség és az aratásért hálaadó szív, de beárnyékolja a kérdés, életük nagy gondja: Hogyan tovább? Elment a Mester és most hogyan, merre tovább?

Isten itt ebben a szobában készít egy másik ünnepet. Nagyobbat mint Izraelé, nagyobb minden emberi ünnepnél. Félelemmel kezdődik. Reng a föld. Zúg a levegő. Lángok villódnak a levegőben. A félelmet pedig valami csodálatos békesség váltja fel. Itt van, jelen van Ő, az Úr, noha nem látható, a lángnyelvek mintha az Ő szavára utalnának, az Ő szava élő és dinamikus erő. Aki mer megszólalni, maga is ámul azon, hogy a szó, az ige erő és hatalom. Az a kiáradott tűz, amit a szívükben hordoznak. Megadatik nekik, kinek-kinek, amit szólniuk kell, és szólnak, és abban erő van, hatalom. Erő, amely áttöri a nyelvi korlátokat, áttöri a megértés korlátait, megvilágosít, személyessé válik mindenki számára. Csodálatos hidat épít szívtől szívig. Valami olyasmi történik, mint amikor Ő, az Úr szólt, mintha az Úr szólna belőlük, általuk. Csodálatos!

Ez is ünnep. Isten megváltott népének ünnepe. Az igehirdetés ünnepe, a Krisztusról szóló tanúskodás ünnepe. Olyan ünnep, amely mostantól fogca az egyház legnagyobb ünnepe. Ebben, ebből él az egyház. Széttöri a korlátokat népek, nyelvek között és egyszerre érti meg zsidó, és római, parthus és elamita, és a többi más. Iskolázott, művelt ember, és egyszerű halász és földműves. Isten máig is ható kegyelme az, hogy ezt a csodálatos élményt ma is átélhetjük gyülekezeteinkben, ahol Isten Lelkétől érintett szíveken át megszólal az ige és ma is megragad, bűnbánatot kelt és bocsánatot oszthat ma is azoknak, akik a Lélek által megnyílnak erre. Ez ma is csoda valóban!

Látnunk kell azt is, hogy ahol Isten Lelke munkálkodik, ott mindig igyekszik zavart kelteni a Gonosz is. A Lélek áradásakor azok is megszólalnak, akiknek csak gúnyos szavuk van milderre. Ezek "édes bortól részegeknél" nevezik azokat, akik a ígét hirdetik. Jézusról, a Megfeszítettől lehet résztvételt keltően beszélni. Jézusról, a Feltámadottól csak úgy lehet szólni, hogy abban szembesít az ige az én halálommal is, az én bűneim valóságával is, rákérdez az én keresztyén életfolytatásomra is, hogy az csak formáság, külsőség, vagy a Feltámadott szolgálata, Neki való engedelmesség-e. Akkor a Lélek erre kérdez: ez számodra meghatározó valóság vagy édes bor részegsége?

Az egyház pünkösdben él. Új ünnepe van, könyörög a Lélek áradásáért, odaszánja magát ennek szolgálatára, vagy eloltja, elcsendesíti a Lelket és akkor annak éltető tüze nélkül meghidegül, kihuny.

Akkor, ott Jeruzsálemben egy kis csapat a Lélekért imádkozott és Isten meghallgatta ezt a imádságot, s így támasztott új ünnepet, nagyobb, mint amit kint a sokaság élt. Isten népe csak úgy élhet a mai világban is Urának szolgálatára, Róla tanúskodva, ha ezt a Lelket kéri, ennek elevenítő kiáradását.

Veni Creator Spiritus. Ámen.

Sólyom Károly. In: *Evangelikus Élet*

PÜNKÖSDI ÉNEK

Jövel, Szentlélek Úristen,
Lelkünknek vigassága,
Szívünknek bátorsága.
Adjad minden hiveidnek
Te szent ajándékodat!
Jövel, vigasztaló Szentlélek Isten!
Távoztasd el mi szívünknek
Hitetlen sötéttségét!
Világosíts meg minket,
Hogy az Isten szent igéjét
Hallhassuk és érthessük!
Jövel, vigasztaló Szentlélek Isten!
Te vagy a nagy Úristennek
Mennyei ajándéka,
Igazságnak mestere.
Taníts meg minket a Krisztus
Igaz ismeretére!
Jövel, vigasztaló Szentlélek Isten!
Adjad szent ajándékodat,
Bátorítsad lelkünket,
Hogy a Krisztust vallhassuk!
Adjad, hogy mi legyőzhessük
Az ördög csalárdságát!
Jövel, vigasztaló Szentlélek Isten!
Biztasd rettegő szívünket,
Hogy kétségbe ne essünk
Halálunk idején,
De nagy bátorsággal hitben
E világból távozzunk!
Jövel, vigasztaló Szentlélek Isten!

Batizi András, XVI.szdz.

Betegség és hit

“... betegre teszik rá a kezüket...” (Márk 16:18).

Jézus kérdése egy beteghez – “Akarsz-e meggyógyulni?” – nagyobb teret és igenlőbb választ kaphat a ma betegétől is, mint az, hogy “Hiszel-e?”. Mégis a meggyógyulni akarásnak van hitbeli vonása, amennyiben a hit akaratunkat is pozitív irányba lendíti és meghatározza.

Általában a betegágyon élesebben vetődnek fel a hit kérdései, illetve a hitetlenség gondolata. Van, akiben a szunnyadó hit lángra kap akkor is, ha azt a félelem és szorongás motiválja, amikor a betegség szenvedéssel járó vonásaira, a gyötrelmek fokozódására gondol. Van, akit nem érdekel a hit kérdése.

Két olyan eset él emlékemben, ami ezt számomra szemléltette kórházlátogatások során. Egy nőbeteg, amikor megmondtam, hogy ki vagyok, hisztérikusan tiltakozó kezmozdulattal mondta, hogy “én nem igénylem szolgálatát”. Sok minden lehetett az elutasító mozdulat mögött. Később is szóltam hozzá és megpróbáltam félelmét feloldani és kifejezni, hogy “nem lelki injekciós tüvel jövök, nem ágyhoz kötni akarom, nem fájdalmat okozni, hanem feloldani félelmét, bizalmat ébreszteni, hogy van megoldás...”

Az idegostályon a betegséget, az idegi feszültséget feloldó hitnek döntő szerepe van.

A másik esetben egy szívével bajlódó fiatal kijelentette, hogy őt nem érdekli a hit. Adventi időben voltam nála és megkérdeztem tőle, hogy számára mit jelent a karácsony. “Csak annyit, hogy akkor születtem” – válaszolta. Kapcsolópont volt, hogy a születésnap azonosságán szólhassak arról a Jézusról, Aki testté lett és vállalt minket, gyenge szívünket erősíteni akarja. Úgy teszi, hogy meg akar ajándékozni a Belé vetett hit bizalmával.

A hitben élő ember betegségét és testi gyógyulását fel tudja dolgozni, mert mindig áldó kéz van felette. Áldó kézzé lesz minden Istentiszteleten Isten keze, amikor a felemelt kezekkel egyidőben elhangzik: “Áldjon meg téged az Úr...” Áldást hordozó kézzé válhat a széles keze, amikor megszabadít az “áldatlan daganattól”. Az ápolóé is, amikor kezével tisztít, kötöz, injekciót ad... Mindezekon keresztül a hű atyai kéz nyúl felénk és erőt ad, ha közben közben a szenvedések kelyhét is adja italul. Bonhoeffer Dietrich szenvedésteli vívódásai közben ezt így rögzíti: “Ha szenvedések kelyhét adod inni, / Mely színig töltött, keserű s nehéz, / Te segíts békén, hálával elvenni, / Hisz áldva nyújtja hű atyai kéz!”

Simon János, soproni ev. lelkész

ÚJ TEMPLOMOK – MEGÚJULÓ HITÉLET?

A rendszerváltozás óta eltelt időszakban a történelmi egyházak csaknem 300 új templomot építettek Magyarországon. A római katolikus egyház kétszázat, a reformátusok ötvenet, az evangélikusok pedig tizenötöt. Ez mindenképpen látványos eredmény egy olyan több évtizeden át tartó időszak után, amikor az egyházak szolgálatát jobbra a templomon belülről szorították és templomot építeni, de még renoválni is nehezen lehetett.

A megélenkülő templomépítési kedv nem csupán a rendszerváltozás utáni szabadabb légkörnek, hanem az egyházak növekvő súlyának, a gyülekezetek egyre szerteágazóbb kapcsolatainak, továbbá a sokféle megújuló hitéletnek köszönhető.

Az egyházak társadalmi súlyának növekedését jól mutatja, hogy egyre több önkormányzat támogatja a településükön működő történelmi egyházakat. Vannak önkormányzatok, amelyek költségvetésükbe eleve beépítenek bizonyos összeget, amit aztán az egyházak számlájára átutalnak. Ez a gyakorlat például Mosonmagyaróváron több éve így működik. Az évenkénti költségvetési támogatás automatikussá vált. Sok önkormányzatnál lehetőség nyílt pályázati pénzek elnyerésére is. Általában az egyházak templomaik renoválására, vagy templomépítésre sikerrel pályáznak. Lehetőségük van az egyházaknak országos pályázatokon is részt venni. Ilyen forrásból jelentősebb összegeket lehet nyerni.

Ugyanakkor egyre kiterjedtebb kapcsolatrendszert építenek ki az egyházak. Nemcsak országos szinten, hanem gyülekezeti szinten is. Sok egyházközségnek van partneri, testvér-gyülekezeti kapcsolata finn, német, vagy svájci gyülekezetekkel, ahonnan pénzügyi támogatáson túlmenően tárgyi adományok is érkeznek. Van olyan gyülekezet, amelyik templomának padjait kapta német testvér-gyülekezetétől, egy másik templomba pedig orgonát ajándékoztak külföldről.

Nem szabad ugyanakkor megfeledkezni arról sem, hogy több templom azért épült, mert a településen megnőtt a hívek száma és igényelték a saját templom felépülését. Az országon belüli migráció több esetben azzal járt, hogy olyan gyülekezeti közösségek erősödtek meg, amelyeket korábban csak szóróványként tartottak számon. Jó példa erre Balatonfüred, ahol 1999-ben építettek templomot. Balatonfüreden a századforduló idején összesen egy ember vallotta magát evangélikusnak, mostanra azonban már ötszáz felett van az evangélikusok száma.

Hála Istennek, a templomépítési kedv to-

vábbra sem csökken. Új templomok épülnek, újabb templomokat terveznek. A hívek szívesen adakoznak, nagyértékű társadalmi munkát végeznek. Bizonyítják ezzel azt, hogy milyen erős bennük a lelki igény az olyan saját lelki otthon után, ahol talán frissen megtalált hitüket megélhetik.

Kiss Miklós, mosonmagyaróvári ev. lelkész

SZEMÉLYI HÍREK

• Nt. dr. Pösfay György, genfi lakos ny. ev. lelkész június 18-án tölti be 80. életévét. Lelkészi pályája kezdetén a clevelandi Első Magyar Ev. Egyháznál végzett szolgálatot, majd a venezuelai Caracasban. Onnan került Genf-be az Evangélikus Világszövetséghez, ahol különféle posztokon tevékenykedett a világevangelikusok javára. Nyugalmi éveit is szerteágazó munkában tölti, süllyal a magyarhoni ev. egyházhoz kapcsolódva. Könyve is megjelent az egyetemes egyház fogalma Luthernél tárgyban. Felesége (sz. Koppányi Emese) és ő két leányuk családjával, unokákkal töltik ki még egyébként is lekötött idejüket. Isten áldását kívánjuk a 80. mérföldkőhöz érkezőnek, egészséget, s további eredményes munkálkodást!

• A március végén Clevelandban tartott regionális Istentiszteleten, mellyel az Evangélikus Egyház (ELCA) és az Episzkopális [Anglikán] Egyház (ECUSA) által kötött egységet ünnepelte meg együtt az Északkelet-ohio Evangélikus Egyházkerület és az Ohio Episzkopális Egyházmegye, a főimádságot több nyelvre bontották fel. A magyar nyelvű részt Nt. Tamás Zoltánné clevelandi magy. ev. lelkész mondta.

• A 2.6 millió lelkes “Lutheran Church Missouri Synod” egyházban Ft. dr. Barry Alvin országos elnök (püspök) március 23-án bekövetkezett halálával a főpásztori tisztelet ideiglenesen Ft. dr. Kuhn Robert első alelnök (püspökhelyettes) tölti be. Új országos elnök (püspök) választására júliusban, a LCMS egyház országos közgyűlésén kerül sor.

• Az arizonai Mesaban 83 évesen meghalt Nt. Zulauf Martin ny. ev. lelkész, aki a múlt század negyvenes éveiben a volt detroiti Első Magyar Evangélikus Egyházban szolgált “angolnyelvű” segédlelkészként. Nyugodjék békében!

• Szűkebb ohioi tájékoztatásra: Az Északkelet-ohio Evangélikus Egyházkerület püspökét, Ft. dr. Miller Marcust az egyházkerületi közgyűlés második hatéves ciklusra újraválasztotta. A ciklusváltás dátuma szeptember 1-e. Ebbe az egyházkerületbe tartozik a clevelandi két magyar ev. gyülekezet. ■

Van érdeklődés a lelkészi pálya iránt

Beszélgetés Nt. Dolinszky Mártával, Bácskai evangélikus esperessel

A Dolinszky Márta evangélikus lelkésszel, bácskai esperessel készült beszélgetést hűsvét tájképre igyekeztünk időzíteni. Nem véletlenül, hisz e legnagyobb vallási ünnepen Jézus feltámadását ünnepeljük, a vajdasági magyar és német evangélikus egyházra pedig bizonyos értelemben vett újjá születés, örömteli lendület jellemző. Amikor a beszélgetés készült, még nem értesültünk a szabadkai evangélikus püspöki hivatal elleni felháborító vandál tettéről; mint tudjuk, ismeretlen tettesek kövel bezúzták a hivatal ablakait. Ez azért is elkésztető, mert tudjuk, hogy egy nép megmaradásának milyen fontos intézménye, záloga a templom és az iskola. A közelmúltban például a Duna Televízió félórás, az egyházak életét, problémáit felölelő vallási műsorában erről is vallottak a szlovéniai és a horvátországi lelkészek, valamint a vajdasági magyar és német evangélikus egyház képviselői. E televíziós műsorban igen szomorú adatok hangzottak el arról, hogy Szlovéniában mind többen vannak a fiatalabb hívők között olyanok, akik nem értik a magyar nyelvű igehirdetést, a hittanleckék anyagát szlovénul is el kell mondania a papnak, s arról is hallottunk, hogy Horvátországban a háborús övezetekben mennyire megcsappant a hívők száma, és szinte csak az öregek maradtak ott, de azért a remény nem veszett el. Vajdaságban – Bácskában és a Bánságban – viszont az utóbbi időben mind több hívőt tarthat számon az evangélikus egyház.

– Vajdaságban a magyar- és a németajkú evangélikus egyház egy sötét korszak után fellélegezhet és fejlődésnek indulhat. Korábbi leépülésének oka elsősorban a lelkészhiány volt, hiszen az idős lelkészek elhalálása után nem volt olyan fiatal, aki vállalta volna a szolgálatot, ugyanis az '50-es évek táján és később senki sem folytathatott teológiai tanulmányokat külföldön. Most viszont a budapesti Evangélikus Hittudományi Egyetemen van egy hallgatónk, s vannak gimnazistáink, akik már jelezték, hogy az érettségi után a lelkészi pályát választják, s van több érdeklődő Magyarországról és Erdélyből, olyan lelkész házaspárok, akik szívesen vállalják a szolgálatot Vajdaságban – mondta Dolinszky Márta.

– Vajdaságban valamivel több mint tízezer tagja van az evangélikus egyháznak, s a várakozások szerint ez a szám növekedni fog.

– Mind többen vállalják fel vallási és nemzeti identitásukat az utóbbi időszakban,

s itt gondolok a németajkú evangélikusokra is, akik eddig még nemzeti kisebbségként sem szerepeltek, s most várják státusuk elismerését. Minden valószínűség szerint a magyarság köréből is egyre többen fognak majd jelentkezni, ugyanis sokan keresnek lelki kárpótlást. Az evangélikus egyház egyetlen tekintélye a Szentírás, amely eliga-

A szabadkai evangélikus templom

zítást ad üdvösségünk és életünk minden kérdésében.

– A fiatalok közül is mind többen fordulnak az egyház felé.

– Most, amikor beléptünk a harmadik évezredbe, a fiatalok körében is tapasztalható a fokozott keresés a valós értékek, az élet értelme után, sőt, tudatosan megfogalmazott Istenkeresés. A diszkó világtól megcsömöröltek, a szabados erkölcsökben szabadságot nem találtak, a drog világtól is kifosztottan állnak, viszont az egyház nyitott a befogadásukra. Szervezünk ifjúsági és bibliaórákat, nyári táborokat, tavaly például a gyerekek, fiatalok egy igen tartalmas nyári táborozáson vettek részt Piliscsabán.

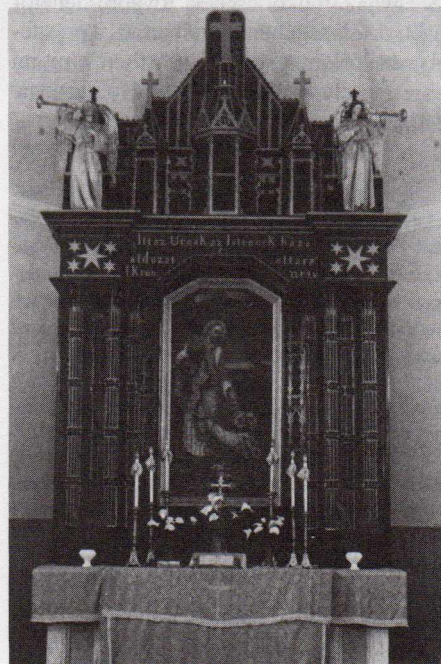
– Mostanában sok szó esik az iskolai hitoktatásról. Hogyan viszonyulnak ehhez a kérdéshez?

– Egyházunk a hitoktatást továbbra is a saját berkeiben kívánja megvalósítani. Az iskolai hitoktatással kapcsolatban az az álláspontunk, hogy ott általános bibliaismeretet kellene tanítani, erre egyaránt tudja építeni jövőjét és erkölcsi életét minden vaj-

dasági magyar fiatal, tekintet nélkül vallási hovatartozására.

– Nemrégiben itt jártak Genfből az Evangélikus Világszövetség képviselői, Van-e esély rá, hogy a vajdasági magyar és német evangélikus egyház helyzetében nagy változás álljon be?

– A közelmúltban egyházunkat meglátogatták az Evangélikus Világszövetség képviselői, akik megismerkedtek azzal a sötét korszakkal, amely 1967-ben kezdődött egyházunkban. Ekkor ugyanis a [vajdasági] tót evangélikus egyház akkori püspöke önkényesen, úgymond, védnöksége alá vette a lelkészek nélkül maradt magyar gyülekezeteket. A továbbiakban azonban nem törődött velük, sem lelki, sem anyagi támogatást hozzájuk nem juttatott. Mindennemű külföldi anyagi támogatást magának tartott meg, illetve egyházának, s gyülekezeteinket a 2000. évig teljes egészében kizárta az országba akkor immár egy évtizede folyamatosan érkező humanitárius segélycsomagok osztásából is. Most is csakis egy minimális mennyiségű családi segélycsomagot juttat, mást továbbra sem. Egyházunk ennek ellenére fenntartotta magát, két evangélikus, több református lelkész, és helyi felolva-

A szabadkai ev. templom oltára

sószolgálat által. Panaszunk eljutott az Evangélikus Világszövetséghez, s az megígérte, hogy egyházunk státusát visszaállítja abba a formába, amely 1967-ig létezett, amikor az Evangélikus Világszövetségnek

(Folytatás a 4. oldalon)

Az evangélikus iskolák küldetése Magyarországon

„Istennek, Hazának, Tudománynak” címmel rendezett konferenciát az Oktatási Minisztérium abból az alkalomból, hazánk ezeréves történetének negyvenéves kényszer-szünete után tíz éve újra kezdhették munkájukat az egyházi iskolák.

Fontos, meghatározó, ünnepélyes volt ez az alkalom, hiszen a rohanó, folyton változó munkával, feszültséggel teli világban néha meg kell állni, és át kell gondolni, honnan indult el, hol tart most az egyházi oktatás, mi lehet a következő feladat. Jól sáfárodunk-e elődeink ránk hagyott örökségével?

Az evangélikus egyháznak a két háború között több mint 500 oktatási intézménye volt, ma az összes egyházi oktatási intézmény sem éri el ezt a számot.

Az evangélikus egyháznak az államosítás után nem maradt iskolája. 1989-ben kaphatta vissza a Fasori Evangélikus Gimnáziumot, amelynek tanévnyitója akkor országot, egyházat megrendítő nagy esemény volt. Negyvenéves reménységéből újraindulhatott

Van érdeklődés a lelkesítő pályára iránt

(Folytatás a 3. oldalról)

önálló tategyháza volt. Információink szerint az illetékes bizottság és a nagygyűlés júniusi ülésén mondja ki egyházunk jogfolytonosságának helyreállítását. Ebben látjuk az egyház működésének további lehetőségét: önállóságában, jogaiban, és a más felekezeteknek megadott tiszteletben, amit mi is viszont elvárunk – hallottuk Dolinszkyne Báthory Márta bácskai ev. esperestől.

M.K. In: Magyar Szó (Újvidék - www)

Lapzártakor vettük a hírt, hogy Szerbia kormánya hivatalosan elismerte történelmi egyházként a délvidéki magyar Ágostai Hitvallású Evangélikus Keresztyén Egyházat és két területi szervét, a bácskai és a bánsági egyházmegyét. Ezzel, Istennek hála!, megszűnt ennek az egyháznak az 1967 óta rákényszerített mostoha helyzete. A fenti cikk szerint is, még a teljes rehabilitáláshoz szükséges az is, hogy az egyház ismét teljesjogú tagjává legyen az Evangélikus Világszövetségnek. Ez a döntés júniusban várható. □

Évforduló

A Nyugatclevelandi Magyar Evangélikus Gyülekezet (3245 W. 98th St., Cleveland, Ohio) 2001. június 3-án hálaadó Istentiszteleten és azt követő műsoros díszében ünnepelte meg fennállásának 65. évfordulóját. •

az evangélikus oktatás. Egyházi vezetők, pedagógusok, lelkészek, gyülekezetek, egyházat szerető emberek újra élesztették, megalapozták az evangélikus iskolákat. Rendkívül sok munka, áldozatvállalás, szeretet, összefogás, akarat, remény, és elsősorban hit kellett ehhez a munkához.

Az elmúlt évtizedben sok támadást, koncepcióváltást, törvénymódosítást kellett átélteni, amelyek a munkát gátolták, de ugyanakkor még nagyobb erőfeszítésre, kitarásra, elszántságra kényszerítettek mindenkit, akik az evangélikus iskolaügyért tevékenykedtek. Ma már nyugodt körülmények között, munkánk állami elismerése, támogatása mellett lehet dolgozni. Lezárult az újraalakulás, helykeresés időszaka.

A 2000/2001. tanévben 34 evangélikus közoktatási intézmény működik az ország különböző pontjain: tiznégy óvoda, hat általános iskola, tíz gimnázium, három önálló középiskola, és egy főiskolai kollégium. 7,800 gyermeket nevel mintegy 700 pedagógus. Az ő munkájukat segíti az Evangélikus Hittudományi Egyetem hittanár képzése, amely már több helyen kihelyezett tagozatokkal is bővült.

Új szín az evangélikus oktatás rendszerében az óvodai munka, amely fontos része a nevelésnek, hiszen ebben a korban olyan, életkorhoz igazított keresztyén szokás- és értékrendszert alakíthatnak ki a gyermekekben, amely meghatározó lehet egész életükben. Az óvodák és az általános iskolák élete, munkája szorosan kapcsolódik a helyi gyülekezetek életéhez, mint fenntartókhoz.

Gimnáziumaink nyolc-, hat, és négyévfolyamos szerkezetben működnek. A helyi igényeket is figyelembe véve, néhány különlegesség: Soporonban német nemzetiségi oktatás folyik nyolc- és négyévfolyamos szerkezetben. Ugyanitt esti és levelező képzést is folytatnak. Bonyhádon kéttannyelvű német oktatást vezettek be, majd egyedüli egyházi iskolaként elindíthatták az Arany János tehetséggondozó programot. Békéscsabán a gimnázium mellett művészeti képzést is folytatnak, kétféle módon: művészeti szakközépiskolában, illetve alapfokú művészetoktatási intézményként.

Az iskoláinkban végzett magas színvonalú oktatás munkát a következő adatok bizonyítják. Az általános iskolákban elért tanulmányi eredmény 3.85, a gimnáziumokban 4.01,

az összes tanulóra számítva 3.98 volt az elmúlt tanévben. Kitűnő bizonyítványt 412 gyermek vitt haza, amely a teljes létszám 7.6%-a.

2000 júniusában 18 osztályban 424 tanuló tett érettségi vizsgát, közülük 73-an értek el jeles vagy kitűnő eredményt. Az érettségi átlag 3.84 volt. A végzett tanulók legtöbbje ma már valamelyik felsőoktatási intézmény hallgatója.

Az evangélikus intézményeknek sikerült beilleszkedniük a helyi, megyei, országos közoktatás rendszerébe, elfogadják az állami törvényekben előírt kötelezettségeket, ugyanakkor világnézileg nem semlegesek; vállalják az evangélikus felkezelt elkötelezettséget.

Minden oktatási intézményünk vezetője és fenntartója igyekezett olyan szerkezetet és profilt kialakítani, amely alkalmazkodik a történelmi hagyományokhoz, az értékek továbbviteléhez, de figyelembe vette a szülők igényeit, és megkereste azokat a lehetőségeket, amelyeket a város és környék még nem tudott kielégíteni. Bővítették a kínálatot, amelyben legelső helyen a keresztyén nevelés áll.

Mindenütt nagy hangsúlyt fektetnek az oktatás magas színvonalára, a korszerű ismeretek átadására, és olyan képességek kifejlesztésére, amelyek lehetővé teszik minden gyermek számára tudásának, ismereteinek megújítási képességét. Hagyományosan külön hangsúlyt kap az anyanyelvi oktatás, az idegen nyelvek oktatása, valamint – a kor elvárásainak megfelelően – az informatika.

Ugyanakkor kiemelkedő feladat a tanulók megtartása, nevelése. A gyermeket Isten páratlan, megismételhetetlen teremtményének kell tekinteni, aki előtt végtelen lehetőségek állnak, csak meg kell találni lehetőségének azt a szikráját, amit benne lehet fellobbantanni. A pedagógus, amikor nevel, Isten akaratát teljesíti, személye eszköz, aki szeretetével, példamutatásával tud a legtöbbet tenni.

Az oktatási intézményekben olyan szellemiséget kell kialakítani, ahol pedagógusok, tanulók, lelkészek, hitoktatók, szülők között a testvéri szeretet, az egymás iránti tisztelet, a tudás elismerése a meghatározó. Csak így lehet a keresztyén értékeket közvetíteni, amelyek a felnőtt életben segítenek eligazodni. Az ilyen közösség tudja a gyermeket az iskolán keresztül eljuttatni a gyülekezetbe, ahol hitében megerősödve tovább élheti aktív keresztyén életét.

Mihályi Zoltánné. In: Evangélikus Élet

“... PISLÁKOLÓ MÉCSES...”

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia három és fél éve hirtelen elhunyt jegyzője, Nt. Juhász Imre szokta mondogatni, amikor a Konferencia jövőjéről beszélgettünk, hogy nekünk olyan Urunk van, Aki “a megrepedezett nádszálát nem töri el, a pislákoló mécses nem oltja ki” (Mt. 12:20; Czeglédy-szöveg). Halát adunk Neki, hogy Konferenciánkat a fennmaradásra mindeddig érdemesnek találta.

Ezen a “pislákoló mécsesen” haladt keresztül csendesen május 4-e, az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia alakulásának a napja, éppen hatvan évvel ezelőtt.

Akkor persze nagy és széleskörű ünnep volt Clevelandban 1941. május 4-e. A “United Lutheran Church in America” egyházban működő magyar ev. gyülekezetek lelkészei és gyülekezeti képviselői gyűltek össze az Első Magyar Evangélikus Egyház vendéglátásában, hogy létrehozzák az észak-amerikai magyar evangélikusság összefogó szervét, gyülekezetek és lelkészek együttes szolgálatának az irányítására és támogatására.

Hiányoznak ugyan pontos adatok, de ennek a hatalmas kontinensnek a keleti felé-

MAGYAR PÜSPÖK? NEM!

“A magyarok katolikus hívőkkel megfelelően törődik az egyház, ezért nem látjuk szükségét magyar püspök kinevezésének” – jelentette ki Tondra Frantisek a tót katolikus püspöki kar nemrégint tartott ülését követően. A püspökök szerint mind a négy magyarok által is lakott egyházmegye püspöke beszél magyarul, a vegyesen lakott területeken pedig jóval több a magyarnyelvű szentmise, mint a tót. Legfeljebb magyar segédpüspök kinevezése jöhet szóba, aki a tót és magyar hívők pásztorja is lenne. Tondra szerint a kérdés összetett, mert nincs tiszta egynyelvű terület, ahová a magyar püspököt kinevezhetnék. A püspöki kar szerint nem elégséges a magyarnyelvű lelkészképzés, ennek ellenére nem ismeri el a külföldön szerzett papi okleveleket. Csáky Pál miniszterelnök-helyettes kapcsolatosan közölte, hogy a tótköztársasági magyarok továbbra is lobbiznak majd a Vatikánban magyar püspöknek a Felvidékre való kinevezése érdekében, hiszen a Szentszék szerte a világban azt szorgalmazza, hogy az egyes népcsoportoknak saját püspökük legyen. *Új Szó (Pozsony)*

EGYHÁZKÖZI EGYESSÉG

A Tótköztársaságban az evangélikus és a katolikus egyház vezetői egyezményt írtak alá a Keresztségszentsége kölcsönös elismerésére. *Új Szó (Pozsony)*

ből, feltehetően 13, de bizonyosan 12 helyről érkeztek lelkészi és világi képviselők Clevelandba, gyűlésre, ami aztán a Konferencia megalakítását eredményezte.

Tudomásunk van arról, hogy megelőzőleg, éppen a harmincas évek elején, sőt már a huszas évek elején is történtek próbálkozások valamilyen átfogó szerv létrehozására, de azok nem bizonyultak marandónak. A ULCA egyház történetét ismertető könyv említést tesz magyar ev. lelkészi konferenciáról már 1921-ben. Később pedig 1930 körül létrejön a Magyar Luther Szövetség, de ez is csak néhány évig működött. A Luther Szövetség érdeme maig is kihatóan, az *Erős Vár* c. amerikai magyar evangélikus lap megindítása; 1931-ben jelezte első évfolyamát. A Szövetség életképességét valószínűleg a nagy gazdasági válság befolyásolta negatívan, jóllehet magát a lapot nagy áldozatok árán lelkészek, gyülekezetek fenntartották.

Az összefogás és együttműködés utáni vágy hozta aztán össze az amerikai magyar evangélikusság képviselőit, hogy a megfelelő szervezetet létrehozzák. Ez történt meg 1941. május 4-én.

Résztvettek a gyűlésen az alábbi alapító gyülekezetekből lelkészek és világi delegátusok (mint fentebb, talán eggyel kevesebben, mint a felsorolás):

*Bethlehem, Pennsylvania (Első)

*Bethlehem, Pennsylvania (Szent János)
Buffalo, New York

Cleveland, Ohio (Első)

Cleveland, Ohio (Nyugat)

Detroit, Michigan

*Lorain, Ohio

Montreal, Quebec

*New Brunswick, New Jersey

*Perth Amboy, New Jersey

Pittsburgh, Pennsylvania

Toronto, Ontario

Windsor, Ontario

(A vastagbetűvel szedett gyülekezetekben még folyik, a *-gal jelzett gyülekezetekben már jóideje nincs magyarnyelvű szolgálat; a többiek megszűntek.)

1941-re néhány magy. ev. gyülekezet már meg is szűnt, mint például az ohioi Akronban és Martin's Ferryben, meg egy-két alakulás New York és New Jersey államban. Érdekes, hogy a nyugati félben nem alakult ki magy. ev. gyülekezet vagy lelkészi szolgálat, csupán — a II. világháború után — a “kelet” tolódtott valamivel nyugatabbra a Csiszágóban létrejött és már meg is szűnt gyülekezettel, s ehhez sorolt a keleti végen a new-yorki gyülekezet (ez is megszűnt).

Ebben a cikkben nem lehet a “miérttekkel”

foglalkozni, de alapvetően a lelkészi utánpótlás hiányára lehet utalni és a kislétszámúságra (4% a legjobb esetben), ami miatt lelkészi és gyülekezeti hálózatunk elsorvadni kényszerült. “Elvesztett” hiveink vagy helyi magyar református, vagy angol evangélikus, anglikán, presbiteriánus, metodista gyülekezetben találtak lelki otthonra, vagy kallódnak egyházi hovatartozás nélkül.

Alakulásakor az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia, mely közegyházzal is bejegyzett egyházi szerv — jelenleg az “Evangelical Lutheran Church in America” egyház Ökumenikus Osztálya égisze alatt —, Nt. dr. Stiegler Ernőt, a bethlehemi Szent János Vend-Magyar Gyülekezet lelkészét választotta főesperes-elnökül. Három ciklus után Nt. dr. Leffler Andor, a clevelandi Első Magyar Evangélikus Gyülekezet lelkésze követte őt a főesperesi tisztségben, majd 1954-től 41 éven át Nt. D. Brachna Gábor, szintén az Első Egyháztól. 1995-től alulírott lépett a neves elődök nyomdokába. A jelenlegi tisztségviselők még dr. Tomaszek László alelnök, Nt. Rigneyné Szántó Ildikó jegyző, s Gaydán Melinda pénztáros.

Az *Erős Vár*-t, mely 1941-ben éppen a tizenegyedik évfolyamában járt, a Konferencia hivatalos lapjává nyilvánították. Ez ebben az évben 71. évfolyamában jelenik meg.

Természetesen az évek múlása, különösen is az utóbbi évtizedekben gyökeresen megváltoztatta a Konferencia jellegét. Sajnos ezt a kényszerű változást nem mértük fel idejében, s így a változással nehéz lépést tartani. Ugyanis az alakulásakor a lelkészek és gyülekezetek ápolása volt és maradt aztán hangsúlyos, míg mostanában a szórványgondozásnak kell figyelmet kapnia. De ennek is csak akként lehet eredménye, ha a Konferenciának lehetne kiterjedtebb szórványtagsága. Ezért ezekkel a sorokkal is hívjuk a nagy kontinensen szétszórta élő magyar evangélikus személyeket, hogy a Konferencia tagjává legyenek, s buzdítsák régebbi vagy mostanában kikergetett evangélikus rokonaikat, barátait, ismerőseiket, hogy kapcsolódjanak be a Konferencia közösségébe. (A tagság évi \$20, s ebben benne van a lapra való előfizetés is.)

A Konferencia tehát szórványgondozó, tanácskozó, és tanácsadó szervként folytatja működését mindaddig, míg az Úr mégis szükségesnek találja, hogy a pislákoló mécsesnek ki kell aludnia. Az Ő kegyelmében bízunk, hogy ennek az ideje még nincs túlságosan közel. Legyen áldott szent Neve és szent akarata.

Bernhardt Béla, főesperes, az AMEK elnöke

Keresztyén vagy keresztény?

A római katolikus egyház a keresztény szót használja, az evangélikus szintén [? - Sz.], a református pedig a keresztyént. A neoprotesztáns egyházak pedig teljes összességükben hol egyiket, hol másikat. Dr. Csohány Jánost, a debreceni református Teológiai Akadémia nyugdíjas professzorát kérdeztük a két szó közötti különbségről, keletkezésükről; helyes vagy helytelen használatáról.

– *Professzor úr, honnan ered a szó kétféle használata, illetve hogyan vélekedik a kérdésben a Magyar Tudományos Akadémia?*

– A keresztyén és a keresztény szó között a világon egyedül a magyar nyelvben van különbség. Kuriózumról van tehát szó. Az első forma egy idő óta a protestáns, a második a római és a görög katolikus, ezen a néven a felekezeti hovatartozás kifejezője. A Magyar Tudományos Akadémia nyelvi bizottsága a római katolikus lakosság statisztikai többségére való tekintettel tette hi-

vatalossá a keresztény alakot, de megengedi a protestáns keresztyén alak használatát is. Jelenleg nincs lehetőség arra, hogy a két szó közül az egyik közmegegyezéssel kizárólagosságra emelkedjék, mert két felekezet önazonosságának egyik kifejezési jegyvé vált a két szó. Türelmet kell tanúsítanunk egymás iránt. Ez jó értelemben vett pluralitás. Az ősmagyarok sem azt nézték, hogy ki melyik törzsbe tartozik, hanem azt, hogy magyar. Ez a két szó pedig magyarul van. A keresztyén szeretettel is ellenkeznek az elnevezés miatti huzakodás. Szükséges azonban, hogy tisztában legyünk a két szó eredetével, jelentésével. Akkor minden hátrányos megkülönböztetés nélkül, de tudatosan használjuk a saját egyházi, családi tradícióknak megfelelőit.

– *Van-e a két szó között jelentéshelyi különbség?*

– Az Újszövetségben olvashatjuk az Apostolok Cselekedetei 11. részének 26. versében, hogy "a tanítványokat Antióchiában nevezték először keresztyéneknek" (Károlyi fordítása). Az 1967-ben Budapestén, a katolikus Szent István Társulat kiadásában megjelent magyarozatos Újszövetség-fordításban a fenti idézet így hangzik: "Először Antiochiában nevezték el a tanítványokat keresztyéneknek". A magyarázatban viszont azt írja, hogy a keresztény elnevezés "szóról szóra annyit jelent, mint Krisztus követője, tanítványa, hive". Ez mutatja, hogy már 30 évvel ezelőtt sem volt semmi különbség a keresztény/keresztyén szó alapjául szolgáló görög krisztianosz szó katolikus és protestáns tudományos értelmezése között. Igen ám, de ez nem volt mindig így és a katolikusok tömegénél most sincs így.

– *Milyen úton-módon került a magyar nyelvbe a keresztyén szó?*

– A krisztianosz a latinban christianus volt. Ebből lett egyes európai nyelvekben kriszián, a szlávban krisztyán. A magyarba a szlávból került. A szóeleji mássalhangzótorlódást a magyar oldani kényszerült és először kirisztyán, majd keresztyén formát honosított meg. Egyes vidékeken e századig élt, vagy talán még él a Kirisztus forma Jézus méltóságjelzőjének ejtésében, mert a Krisztus szóeleji mássalhangzótorlódását ugyanígy idegennek érezte a helyes magyar nyelvérzék.

– *Mi indokolta mégis a katolikusok számára, hogy eltérjenek a szlávból magyarisított keresztyén formától?*

– A keresztyén szót, a keresztényiséget felvett magyarok egyöntetűen használták jó hátszáz évig. Pázmány Péter valóban jó ka-

tolikus volt, mégis keresztyént írt. Káldi György jezsuita, az általa elkészített első római katolikus fordítású teljes Biblia címlapján nagybetűvel olvasható a keresztyén szó. Az evangélikusok és reformátusok változatlanul hagyták a keresztyén szót. A 18. században hitvitázási céllal kezdték a katolikus papok kereszténynek nevezni és írni magukat. Sok más anyanyelvű lévén köztük, a nyelvtudás hiánya is közrejátszott. Bizonyítani akarták egy teljesen helytelen népi szómagyarázattal (etimológiával), hogy az "igazi" egyház tagjainak elnevezése a kereszt szóból ered, ezért keresztény... A nyelvújítás korában a keresztyén formát egyesek szlávoknak tartották és ezért is helytelenítették. Nem vették figyelembe azt, hogy a Sebestyén és Sebestény névnek is van teljesen magától kialakult két változata. Ez a keresztyén és keresztény szavak variációja analógiájának is tekinthető. Továbbá a latin hostia szóból a magyarban ostya lett. A "ti" szótagból tehát szláv közvetítés nélkül is lehetett "ty".

– *A szabadegyházak mitől függően használják egyik vagy másik változatát a keresztyén szónak?*

– A neoprotesztáns egyházak szóhasználata attól függ, hogy mennyire vették figyelembe a hazai protestáns hagyományt. Ha erősen hatott rájuk, akkor keresztyént írnak, ha nem, akkor keresztényt. Lehet például, hogy katolikus eredetű egy-egy vezető személyiségük, aki a keresztény formához szokott és azt tette új egyházában is hivatalossá.

Fábián Tibor (Erdélyi Napló - www)

Révai Nagy Lexikon, 11. kötet, 526. oldal: *Keresztyén*, egyértelmű a keresztény szóval. Az előbbi a reformátusok, az utóbbit a katolikusok használják s a kettő közt azt a megkülönböztetést teszik, hogy a keresztyén a latin christianus, Krisztus követőjének felel meg, a keresztény szó pedig a kereszt (crux) szóból származnék. Egyébiránt a *keresztény* szó csak a 19. század eleje óta járja; azelőtt *mindenki keresztyént* írt. [Saját kiemelés. – Sz.]

“ELTŰNŐ FALVAK”

Ft. Pap Géza, az Erdélyi Református Egyházkerület püspöke tragédiáról nyilatkozott: “Erdélyben rendkívüli mértékben apad a reformátusok száma. Csupán Kolozsváron évente négyszázzal csökken a számuk. Egy kisebb református falu tűnik el évről-évre a térképről.”

Szabadság (Kolozsvár)

CSAK TÍZ SZÁZALÉK

Uruguayban 10%-ra zsugorodott az ateisták száma (1996-ban 30%). Ezzel szemben az elmúlt négy évben 1000 új keresztyén gyülekezet alakult (felekezettük nincs megjelölve).

Presbyterian Week

Adományok nyugtázása

Köszönettel nyugtázzuk a 2001. március 26-a és május 19-e között vett többféle adományt.

• AZ “ERŐS VÁR”-RA

Minden előfizetés a címszalagon kiemelten jelzett év végén jár/járt le. Előfizetések vételét a címszalagon jelezzük; itt a felülfizetéseket, stb. soroljuk fel:

\$35: Özv. Szabó Tiborné (OH). **\$20:** Mezösi Lajos (OH). **\$14:** Nemcsók György (ON).

• A MAGY. EV. KONFERENCIA JAVÁRA

\$50: Özv. Domján Sándorné a *Torontói Magy. Ev. Gyülekezetnek fivére, Nt. Károlyfalvi Béla emlékére* (ON). **\$12:** Mezösi Lajos (OH).

• A TISZAI ÁRVÍZKÁROSULTAKNAK

\$200: Cleveland-Nyugatoldali Magyar Nyugdíjasok Klubja (OH). **\$100:** Asbóth Gyula (VA), Csuba Veronika (OH). **\$75:** N.N. **\$20:** Simon Gyula (OH).

• EGYHÁZI ISKOLÁKRA, STB.

Bp. – Fásor – \$100: Dr. Konkoly László (PA). **Orosháza – \$50:** Özv. Domján Sándorné fivére, Nt. Károlyfalvi Béla emlékére (ON).

Szíves tájékoztatásul: Lapunkra az előfizetéseket és lapfenntartó adományokat **Erős Vár** névre és **P. O. Box 770828, Lakewood, OH 44107-0038** címre kérjük beküldeni.

Az Amerikai Magyar Evangélikus Konferencia a hazai ev. egyházi iskolaügy javára és alkalmilag — akár adományozók által is — meghatározott egyházi szükség enyhítésére szívesen továbbít adományokat. Csekket vagy pénzesutalványt **Hungarian Conference – ELCA** névre s **1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505** címre kell küldeni. A csekken kérjük az iskolát (Aszód, Békéscsaba, Bonyhád, Deákter, Fásor, Győr, Nyíregyháza, Orosháza, Sopron) vagy a segélyadomány más célját megjelölni. Minden adományért előre is hálás köszönetet mondunk. ☒

AZ EGYHÁZ HÍREI OTTHONRÓL

• Az április 21/22-én Kolozsvárt megtartott 5. teolimpia – melyen a Kárpátmedencében működő teológiai intézetek hallgatói vettek részt – kiválóan sikerült a keresztyén magartás és sportszerűség jegyében. Ezalkalommal sajnos a budapesti Evangélikus Hit tudományi Egyetem versenyzői nem kerültek a dobogóra, de elnyerték a rendezőség "Fair play" díját.

• Felpécen Bogdányi Mária, Pestújhely–Ujpalotán Kendeh K. Péter az ev. gyülekezet új lelkésze.

• Május elejétől a Budapesten megjelenő országos hetilap, az *Evangélikus Élet* oldal számát hatról nyolcra bővítették. Alkalmaként kétoldalas melléklet is tájékoztatja az olvasókat; ezeket hol gyermekeknek, hol az egyház egyes munkaterületéről való ismer tetésnek szánják.

• Meghalt Németh Tibor ny. vanyolai, Ferenczy Vilmos ny. szilsárhány–sopronnémeti, id. Bachát István ny. váci ev. lelkész.

• Ezévi "kerek" születésnapjuk alkalmából köszöntik a hazai ev. egyházban a következő lelkészeket - 90 éves Martos Ödön, Megyer Lajos, dr. Pröhle Károly, Scholtz László, Takács János - 85 éves id. Görög Tibor - 80 éves Bokkon Lajos, Hernád Tibor, Marschalkó Gyula, dr. Pósfay György, id. Szentpétery Péter - 75 éves Csizmazia Sándor, dr. Hafenschér Károly, Németh István, Szakál Árpád - 70 éves Bolla Árpád, Bödecs Barnabás, Dóka Zoltánné, Nyíró Olga, Pintérné Nagy Erzsébet - 65 éves dr. Harmati Béla, Molnár Jenő - 60 éves Bándi Sándor, Bozorád Zoltán, Bozorád Zoltánné, Hegedűs Lajos, Kósa László. Isten éltesse a születésnapjukat ünneplőket! (NB: A 90 éves Takács János a legidősebb aktív parókus lelkész: 67 éve szentelték fel, és Hódmezővásárhelyen szolgál immár 60 éve!)

• A Magyarországi Református Egyház, a Magyarországi Evangélikus Egyház, és a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa ökumenikus központot és egyetemi lelkészséget létesít a bp.–lágymányosi egyetemi városban. Az épület alapkövét ünnepi Istentiszteleten helyezték el. Az Istentiszteleten szolgálatot végzett D. Szebik Imre és D. dr. Harmati Béla ev., dr. Bölskei Gusztáv, dr. Márkus Mihály, és dr. Hegedűs Loránt ref. püspök, valamint Csernák István metodista szuperintendens.

• Pápán – állami kárpótlásból visszakapott épületében – az ev. egyházközség Gyurácz Ferenc volt dunántúli ev. püspökről elnevezett általános iskolát nyit. Ez az új evangélikus iskola szeptemberben kezd meg működését.

• "Cigányok és egyházak" címen tartottak munkanapot a Friedrich Ebert Alapítvány

budapesti székházában. Ezen a résztvevők, zömben lelkészek és egyházi területen a cigánysággal foglalkozó szakemberek, olyan hosszútávú program kidolgozására törekedtek, amely csökkentené a romák (cigányok) társadalmi kirekesztettségét, illetve elősegítené integrálódásukat.

• A budai Kékgolyó-utcában épült fel a Budahegyvidéki Ev. Gyülekezet új temploma és gyülekezeti központja. A felszentelés szolgálatát virágvasárnap D. Szebik Imre püspök végezte. Az épületegyüttes létrejötté az országos ev. egyház, az Evangélikus Világszövetség, s a hegyvidékiek közös tehervállalásának köszönhető. Ez volt az evangélikusok legnagyobb gyülekezeti jellegű építkezése az elmúlt évtizedben. Az ünnepségen résztvevők között volt Pokorni Zoltán oktatási miniszter is. Orbán Viktor miniszterelnök levélben köszöntötte a gyülekezetet.

• Emléktáblát helyeztek el a budapesti Dorottya utcában Mária Dorottya (1797-1855), József nádor hitvese, Magyarország utolsó nádoméja, a magyarok jótevője, s ev. egyházunk felejthetetlen pártfogója tiszteletére. Az ő személyéhez fűződik a Budai Evangélikus Egyházközség létrejötté is. Az ünnepségen a Habsburg-család is képviseltette magát.

• Rimaszombatban lelkésszé szentelték Nagy Zoltán végzett teológust. Az új lelkész képzését a budapesti Ev. Hittudományi Egyetemen szerezte meg; 1997/98-ban a csikági ev. teológián ösztöndíjként tanult. A felszentelést Osusky Ivan, tót ev. püspök végezte.

• Áprilisban megtartották a X. Országos Evangélikus Biblia- és Hittanversenyt. Ennek színhelye a Fásori Ev. Gimnázium terméi és a fásori ev. templom voltak. A rendszerváltás után 1992-ben szintén a Fásorban tartották meg az I. Országos Evangélikus Bibliai- és Hittanversenyt, a Magyar Evangélikus Ifjúsági Szövetség (MEVISZ) kezdeményezésére.

• Az Országos Ev. Múzeum vezetését ifj. Harmati Béla László vette át dr. Fabiny Tibor ev. teol. professzortól.

• A Fidesz-párt köreiben felvetett elgondolás, hogy az egyházi esküvőt egyenértékűvé tegyék a polgári esküvővel, széleskörű vita tárgyává lett. Az evangélikus egyház részéről mind D. Szebik Imre elnöklő püspök, mind Hafenschér Károly igazgatólelkész, az országos egyházi iroda vezetője pártolólággal nyilatkozott az elgondolás tekintetében, mintegy érzékelve az egyházak tekintélyének az erősödését. (Az USA-rendszer egy szerű: Az ifjú pár a megyei anyakönyvi hivataltól igényel házasságkötési engedélyt, s maga határozza meg, hogy polgári vagy egy-

EMLÉKEZZÜNK TRIANONRA!

1920. JÚNIUS 4.

NEM FELEJTHETÜNK!

házi esküvője lesz-e. Az esküvő után a hatóságilag regisztrált eskető az esküvő megtörténtét jelenti az anyakönyvi hivatalnak, mely azt nyilvántartásba veszi.)

• Újrindítják a kőszegi és miskolci ev. iskolákat, ugyan nem az egykori formában, hanem a visszakapott épületekben már meglévő iskolák átvételével. Így Kőszegen mezőgazdasági szakközépiskola, Miskolcon a Kossuth Lajos Gimnázium kezdi meg egyházi tanintézetként működését a 2001/2002-es tanévvel.

• Az Alberti Evangélikus Iskolában tanuló 300 gyermek jobb ellátására tornatermi épülethez raktak le ünnepélyesen alapkövet.

• Az *Evangélikus Élet* c. országos ev. hetilap hosszabb cikkben egyházi vonatkozókkal emlékezett meg a pártállam idején működött Állami Egyházügyi Hivatal 50 évvel ezelőtti létesítéséről.

Ev. Élet et al.

ÁTVILÁGÍTÁS

Illetékes oláh államszervek megkezdték az egyházfők átvilágítását az 1989 előtti titkosrendőrségi ügynökök felderítése kapcsán. Az átvilágítási jegyzéken szerepel többek között Jakubinyi György gyulafehérvári r.k. érsek, Pap Géza kolozsvári ref. püspök, és Mózes Árpád kolozsvári ev. püspök is. Tőkés László nagyváradi ref. püspök átvilágítása egy korábbi alkalommal történt meg; múltjában nem találtak semmilyen kompromittáló tényezőt.

Isz/437

EGYHÁZI EGYENJOGÚSÁG

A Tótköztársaságban tizenegy egyház és vallási szervezet előkészítette az egyház és az állam közti szerződést, bizonyítva, hogy közösen akarják folytatni az alapszerződést. Filo Julius ev. püspök, az Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke szerint a vallási közösségek azt szeretnék elérni, hogy mindegyiknek azonos feltételei legyenek, függetlenül attól, mekkorák. Az alapszerződés lehetőséget teremt az egyházaknak és vallási társaságoknak arra, hogy együttműködési szerződést kössenek az oktatásügyben, a szociális és a gazdasági téren.

Új Szó (Pozsony)

GYÜLEKEZETI HÍREK

CLEVELAND — ELSŐ

Beszolgáló lelkész: Juhász-Shepherd Ferenc
 Templom és lelkési hivatal: 2830 Martin Luther King Blvd. (44104). Tel.: (216) 721-7074. Vasárnap-i Istentisztelet délelőtt 10 órakor, angol/magyar. Mihályi Ernő gondnok telefonszáma: 561-7316. A lelkész otthoni telefonszáma: 941-2212.

CLEVELAND — NYUGAT

Lelkész: Tamásné Molnár Éva
 Templom: West 98th St. és Denison Ave. Lelkészi hivatal: 3245 West 98th Street (44102). Tel.: (216) 961-6895. Istentisztelet minden vasárnap de. 9:30-kor angolul, 10:45-kor magyarul. Úrvacsoraosztás minden hó első vasárnapján és az ünnepnapokon.

A május 21-i Istentiszteleten adott hálát az Úristennek Szeebach Etelka és Gusztáv házasságkötésük 50. évfordulója alkalmából. Legyen mindnyájunk számára jó és követendő példa az ő egymás iránti hűségük és szeretetük. A mindenható Isten adjon továbbra is mindkettőjüknek hitet, szeretetet, jó egészséget, és sok örömet. ■ Imádságban hordozzuk Hátszegi Matild testvérünket súlyos betegségében. Enyhítse fájdalmát a Mindenható és otthont adjon neki a mennyek országában. Szikora Manyi testvérünk súlyos műtétet esett át. Isten adjon neki mielőbbi teljes gyógyulást. ■ Június 17-én apáknapi ebédre hívjuk gyülekezetünk minden tagját és a barátokat is. Az Angol Női Kör készíti az ebédet. Július 8-án tartjuk nyári összejövetelünket a South Mastick Park pavilonjában (Valley View Road, Metro Park). Lacipecsenyé, sült kolbász, saláták, hideg italok, sütemény, kávé, jó hangulat, beszélgetés, zene! Az Istentiszteletet két nyelven ott tartjuk 10:45-kor. Jöjjenek, szórakozzanak velünk! ■ Minden testvérünknek szép, boldog nyarat kívánunk: az Úristen adjon mindannyiunknak testi-lelki felüdülést. Vigyázzanak magukra és szeretteikre. Minden vasárnap nyitva áll az Isten háza, ahol lelkileg megújulhat mindenki. Erre van mindannyiunknak szüksége! Isten áldása legyen Önökkel. Erős vár a mi Istenünk! Lelkipásztori szeretettel —TÉ&Z.

TORONTO

Lelkész: Bernhardt Béla főesperes

Templom: 116 Bond St. Lelkészi hivatal (minden posta idekijelölendő): 1467 Parkhaven Row, Lakewood, OH 44107-4505, USA; tel.: (216) 221-3178. Felügyelő: Bottlik Józsefné; tel.: (416) 484-1540. Istentisztelet, július-augusztus kivételével, a hónap második és negyedik vasárnapján du. 4 órakor.

Június 24-én tartjuk "évadzáró" Istentiszteletünket, mely alkalommal az Úrvacsora is kiszolgáltatásra kerül. Júliusban és augusztusban nem tartunk Istentiszteletet. Az új évadot pedig szeptember 9-én kezdjük, úrvacsorai Istentisztelettel. ■ Presbitériumunkban néhány tisztségbeli üresedés betöltése és tagsága kiegészítése folyamatban van. ■ Egyházkerületünk (Eastern Synod, Evangelical Lutheran Church In Canada) új helyre, saját épületébe költözött Kitchenerben. A cím: 74 Weber Street. ■ Legyen a nyár Mindnyájunknak a testi és lelki felfrissülés áldott ideje! "Akik az Úrban bíznak, azoknak ereje megújul, szárnyra kelnek, mint a sas, futnak, és nem lankadnak el, járnak, és nem fáradnak el" (Ézsaiás 40:31). Szerető köszöntéssel: Erős vár a mi Istenünk! —BB.

MC jelzésű olvasóinktól is szívesen elfogadunk alkalmi lapfenntartó adományokat.

LEGGÖZELEBBI LAPZÁRTA
 2001. JÚLIUS 15-ÉN

Mindennapi kenyér

Útmutató a Biblia olvasásához

2001. JÚLIUS

PÜNKÖSD U. 4. VASÁRNAP

Heti ige: Lukács 19:10

1. Galata 5:1,13-25 – Lukács 9:51-62
2. Ézsaiás 43:22-25 – Ap.Csel. 13:42-52
3. 2Mózes 32:30-33:1 – Ap.Csel. 14:1-7
4. János 5:1-16 – Ap.Csel. 14:8-20
5. Máté 18:15-20 – Ap.Csel. 14:21-28
6. Máté 27:3-10 – Ap.Csel. 15:1-12
7. Róma 8:1-6 – Ap.Csel. 15:13-35

PÜNKÖSD U. 5. VASÁRNAP

Heti ige: Galata 6:2

8. Galata 6:1-16 – Luk. 10:1-11,16-20
9. Márk 11:20-26 – Ap.Csel. 15:36-16:5
10. 43. Zsoltár – Ap.Csel. 16:6-15
11. Példabesz. 14:21-34 – Ap.Cs. 16:16-24
12. 1Korinth. 12:19-26 – Ap.Cs. 16:25-40
13. 2Timóteus 2:14-19 – Filippi 1:1-11
14. 2Korinth. 13:10-13 – Filippi 1:12-17

PÜNKÖSD U. 6. VASÁRNAP

Heti ige: Efezus 2:8

15. Kolossé 1:1-14 – Lukács 10:25-35
16. Galata 1:13-24 – Filippi 1:18-26
17. Zsoltár 25:1-7 – Filippi 1:27-2:4
18. Ezékiel 2:1-10 – Filippi 2:5-11
19. Máté 16:24-28 – Filippi 2:12-18
20. 2Korinthus 12:1-10 – Filippi 2:19-30
21. Márk 1:9-15 – Filippi 3:1-11

PÜNKÖSD U. 7. VASÁRNAP

Heti ige: Ézsaiás 43:1

22. Kolossé 1:15-28 – Lukács 10:38-42
23. 2Mózes 14:15-22 – Filippi 3:12-21
24. János 7:37-44 – Filippi 4:1-9
25. Jakab apostol emléknapja
 Ap.Csel. 11:27-12:3 – Márk 10:35-45
26. Máté 18:1-6 – Filippi 4:10-23
27. János 19:31-37 – Ap.Csel. 17:1-15
28. Jelenések 3:1-6 – Ap.Csel. 17:16-34

PÜNKÖSD U. 8. VASÁRNAP

Heti ige: Efezus 2:10

29. Kolossé 2:6-19 – Lukács 11:1-13
30. 2Korinthák 30:13-22 – Ap.Csel. 18:1-22
31. Máté 22:1-14 – Ap.Csel. 18:23-19-7

2001. AUGUSZTUS

1. Zakariás 8:9-17 – Ap.Csel. 19:8-22
2. 1Korinth. 10:16-17 – Ap.Csel. 19:23-40
3. Zsidók 9:1-11 – Ap.Csel. 20:1-16
4. Jelenések 19:4-9 – Ap.Csel. 20:17-38

PÜNKÖSD U. 9. VASÁRNAP

Heti ige: Efezus 5:8-9

5. Kolossé 3:1-11 – Lukács 12:13-21
6. Jakab 2:14-26 – Ap.Csel. 21:1-14
7. 2Korinth. 6:11-18 – Ap.Csel. 21:15-26
8. Jakab 3:13-18 – Ap.Csel. 21:27-40
9. 1Korinth. 12:27-13:3 – Ap.Cs. 22:1-22
10. János 18:19-24 – Ap.Csel. 22:23-30
11. 1Mózes 41:25-43 – Ap.Csel. 23:1-11

PÜNKÖSD U. 10. VASÁRNAP

Heti ige: Lukács 12:48

12. Zsidók 11:1-3,8-16 – Luk. 12:32-40
13. 1Királyok 3:16-28 – Ap.Csel. 23:12-35
14. Ezékiel 3:16-21 – Ap.Csel. 24:1-21
15. Máté 19:4-15 – Ap.Csel. 24:22-27
16. Efezus 5:15-20 – Ap.Csel. 25:1-12
17. János 19:9-16a – Ap.Csel. 25:13-27
18. Jer.Sir. 1:1-11 – Ap.Csel. 26:1-13

PÜNKÖSD U. 11. VASÁRNAP

Heti ige: Zsoltár 33:12

19. Zsidók 11:29-12:2 – Luk. 12:49-56
20. Róma 11:1-12 – Ap.Csel. 26:24-32
21. 82. Zsoltár – Ap.Csel. 27:1-12
22. János 4:19-26 – Ap.Csel. 27:13-44
23. Jeremiás 16:14-17 – Ap.Csel. 28:1-16
24. Bertalan apostol emléknapja
 1Korinthus 12:27-31a – János 1.43-51
25. 5Mózes 4:27-35 – Ap.Csel. 28:17-31

PÜNKÖSD U. 12. VASÁRNAP

Heti ige: 1Péter 5:5

26. Zsidók 12:18-29 – Lukács 13:10-17
27. Ezékiel 17:1-6,22-24 – 4Mózes 9:15-23
28. 1Mózes 19:15-26 – 4Mózes 10:11-36
29. Márk 7:24-30 – 4Mózes 11:1-23
30. 1Péter 5:1-5 – 4Mózes 11.24-35
31. 2Korinthus 7:8-13 – 4Mózes 12:1-16

ERŐS VÁR
 P O BOX 770828
 LAKEWOOD OH 44107-0038
 RETURN SERVICE REQUESTED

PERIODICALS POSTAGE
 PAID
 CLEVELAND, OHIO

ELŐFIZETÉSE
 LEJÁRT-E?

0003 M CC
 MRS GABOR BRACHNA
 4211 VIRGINIA DR
 FAIRVIEW PARK OH 44126-1755